

NÕUKOGU OTSUS (EL) 2022/2198,**8. november 2022,****millega peatatakse täielikult Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamine**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 77 lõike 2 punkti a koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelisele lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitlevale lepingule ⁽¹⁾ (edaspidi „leping“) kirjutati alla 28. mail 2015, mil seda hakati ka ajutiselt kohaldama, ⁽²⁾ et hõlbustada Vanuatu kodanike reisimist liitu ja liidu kodanike reisimist Vanuatusse.
- (2) Leping põhineb lepinguosaliste ühisel soovil soodustada inimestevahelisi kontakte, hoogustada turismi ning elavdada äritegevust liidu ja Vanuatu vahel.
- (3) Lepingu artikli 8 lõike 4 kohaselt võib kumbki lepinguosaline lepingu kohaldamise täielikult või osaliselt peatada, eelkõige avaliku korra ja riigi julgeoleku kaitsmise huvides. Peatamise otsusest teatatakse teisele lepinguosalisele hiljemalt kaks kuud enne selle kavandatavat jõustumist. Kui lepingu kohaldamise peatamise põhjused on kõrvaldatud, teavitab lepingu kohaldamise peatanud lepinguosaline sellest viivitamata teist lepinguosalist ja lõpetab lepingu kohaldamise peatamise.
- (4) Vanuatu on võtnud kasutusele investoritele kodakondsuse andmise kavad, mille alusel ta on andnud Vanuatu kodakondsuse muude riikide kodanikele, kellel puudub varasem seos Vanuatuga, tehes enamiku taotluste kohta positiivse otsuse. Vanuatu passiameti 14. juunil 2021 esitatud teabe põhjal oli Vanuatu andnud 2021. aasta märtsini välja üle 10 500 passi, seejuures oli taotluste tagasilükkamise määr äärmiselt madal. Kõnealune olukord tekitab kahtlusi Vanuatu ametiasutuste tehtava julgeoleku- ja taustakontrolli usaldusväärsuses.
- (5) Lisaks on Vanuatu kodakondsuse saanud edukate taotlejate hulgas inimesi, kes on pärit mitmest sellisest riigist, kelle kodanikel peab liidu välispiiride ületamiseks olema viisa.
- (6) Komisjoni ja Vanuatu ametiasutuste vaheliste kontaktide raames väljendas komisjon 2017. aasta oktoobris, 2019. aasta novembris, 2020. aasta juunis ja 2021. aasta märtsis suurt muret seoses investoritele kodakondsuse andmise kavadega, mida Vanuatu rakendab, eelkõige seoses kodakondsuse andmisega Interpoli andmebaasidesse kantud isikutele, samuti seoses füüsilise kohaloleku või elukohanõude puudumisega, kavade raames esitatavate taotluste menetlemise lühikeste tähtaegade ja süstemaatilise teabevahetuse puudumisega taotlejate päritoluriikide või nende varasema peamise elukoha riikidega, ning hoiatas Vanuatu valitsust, et juhul kui probleemidega ei tegeleta, võidakse viisanõue uuesti kehtestada. Vanuatu esitatud selgitused ei osutunud nende murede leevendamiseks piisavaks.

⁽¹⁾ ELT L 173, 3.7.2015, lk 48.

⁽²⁾ Nõukogu 7. mai 2015. aasta otsus (EL) 2015/1035 Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu Euroopa Liidu nimel allkirjastamise ja selle ajutise kohaldamise kohta (ELT L 173, 3.7.2015, lk 46).

- (7) Sellest tulenevalt peatati nõukogu otsusega (EL) 2022/366⁽³⁾ osaliselt lepingu kohaldamine. Peatamine piirdus üksnes tavapassidega, mis on Vanuatus välja antud alates 25. maist 2015, kui hakkas märkimisväärselt suurenema Vanuatu investoritele kodakondsuse andmise kavade raames kodakondsuse saanute arv.
- (8) Kuigi otsusega (EL) 2022/366 lepingu kohaldamine osaliselt peatati, oli peatamine vaja ette näha ka liidu õiguse tasandil. Seepärast võttis komisjon Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1806⁽⁴⁾ alusel 27. aprillil 2022 vastu rakendusmääruse (EL) 2022/693,⁽⁵⁾ millega peatatakse ajutiselt nende Vanuatu kodanike vabastus viisanõudest, kellel on Vanuatu tavapass, mis on välja antud alates 25. maist 2015, ning peatamist kohaldatakse üheksa kuud – alates 4. maist 2022 kuni 3. veebruarini 2023.
- (9) Pärast viisanõudest vabastamise ajutise peatamise jõustumist kooskõlas määrusega (EL) 2018/1806 alustas komisjon Vanuatuga tõhustatud dialoogi, et kõrvaldada kõnealuse peatamise tinginud asjaolud.
- (10) Kuigi tõhustatud dialoog Vanuatuga algas 12. mail 2022, ei ole Vanuatu selles sisuliselt osalenud. Rakendusmääruses (EL) 2022/693 sätestatud üheksakuulisel ajavahemikul ei olnud seetõttu võimalik viisanõudest vabastamise ajutise peatamise tinginud asjaolusid kõrvaldada.
- (11) Vanuatu rakendatavad investoritele kodakondsuse andmise kavade kujutavad endast endiselt suurenenud ohtu liikmesriikide sisejulgeolekule ning võimaldavad hoida kõrvale liidu lühiajalise viisa menetlusest ja selle raames toimuvast julgeoleku- ja ränderiskide hindamisest. Kuna Vanuatu ei ole püüdnud kõnealuseid asjaolusid kõrvaldada, tuleks otsus (EL) 2022/366 kehtetuks tunnistada ja lepingu kohaldamine kõigi Vanuatu kodanike suhtes täielikult peatada.
- (12) Käesolev otsus kujutab endast nende Schengeni *acquis'* sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu otsusele 2002/192/EÜ⁽⁶⁾. Seetõttu ei osale Iirimaa käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu (edaspidi „leping“) kohaldamine peatatakse Vanuatu kodanike suhtes täielikult alates 4. veebruarist 2023.

Artikkel 2

Nõukogu eesistuja esitab liidu nimel lepingu artikli 8 lõikes 4 sätestatud teate.

Artikkel 3

Otsus (EL) 2022/366 tunnistatakse kehtetuks alates 4. veebruarist 2023.

⁽³⁾ Nõukogu 3. märtsi 2022. aasta otsus (EL) 2022/366, millega peatatakse osaliselt Euroopa Liidu ja Vanuatu Vabariigi vahelise lühiajalise viisa nõudest loobumist käsitleva lepingu kohaldamine (ELT L 69, 4.3.2022, lk 105).

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. novembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1806, milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud (ELT L 303, 28.11.2018, lk 39).

⁽⁵⁾ Komisjoni 27. aprilli 2022. aasta rakendusmäärus (EL) 2022/693 Vanuatu kodanike viisanõudest vabastamise ajutise peatamise kohta (ELT L 129, 3.5.2022, lk 18).

⁽⁶⁾ Nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsus 2002/192/EÜ Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis'* sätetes (EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20).

Artikkel 4

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Brüssel, 8. november 2022

Nõukogu nimel

eesistuja

Z. STANJURA
